

YALOVA ÜNİVERSİTESİ SPOR BİLİMLERİ DERGİSİ
YALOVA UNIVERSITY JOURNAL OF SPORTS SCIENCES

CİLT: 2 SAYI: 1 YIL: 2023

GELİŞ TARİHİ(RECEIVED): 15.02.2023

KABUL TARİHİ(ACEPTED): 21.03.2023

YAYIN TARİHİ(PUBLISHED): 27.03.2023

Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Beden Eğitimi ve Spor Dersinde Öğrencilere Kazandırmış Olduğu Değerlere Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi

Hüsnü Özgür ÖZDE¹, Necati CERRAHOĞLU², Kemal KURAK³

¹Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Çanakkale/Türkiye

<https://orcid.org/0009-0008-1051-0676>

²Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği, Çanakkale/Türkiye

<https://orcid.org/0000-0001-7365-7845>

³Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Rekreasyon, Çanakkale/Türkiye

<https://orcid.org/0000-0001-6089-4892>

ORJINAL MAKALE

Özet

Toplumsal ve kültürel kuralları barındıran, bireylerin duygularını ve düşüncelerini etkileyerek onların duygu ve düşüncelerini ortaya koymalarında temel dayanak noktası oluşturan kavramlar değer olarak ifade edilmektedir. Bu bağlamda spor, insanlar üzerinde birtakım değerlerin oluşmasına katkı sağlamaktadır. Beden eğitimi ve spor dersinin öğrencilere kazandırmış olduğu değerlerin belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilen bu araştırmaya Tekirdağ ili Malkara ilçesine bağlı liselerde görev yapan 12 beden eğitimi ve spor öğretmeni katılım sağlamıştır. Bu kapsamda öğretmenler ile yarı yapılandırılmış görüşler araştırmacı tarafından gerçekleştirilmiştir. Araştırma kapsamında yer alan öğretmenlere araştırmacı tarafından 5 soru sorulmuştur. 12 beden eğitimi öğretmeni ile yarı yapılandırılmış görüşme yöntemi ile gerçekleştirilen bu araştırmada sonuç olarak; öğretmenlerin %50'si beden eğitimi ve spor dersinde öğrencilerinin kendi yeteneğini keşfetmeye yönelik değeri kazandırmaya çalışırken, öğretmenlerin %58'i beden eğitimi ve spor dersinde değerlerin öğrencilere kazandırılabilmesi için takım ve bireysel çalışmalara yer verdiği, bunun yanında öğretmenlerin kişisel ve insani değer gelişimine yönelik çalışmalar yaptıkları tespit edilmiştir.

Anahtar kelimeler: Beden Eğitimi, Spor, Öğretmen, Değer

Investigation of Physical Education Teachers' Views on the Values Gained to Students in Physical Education and Sports Lessons

Abstract

The concepts that contain social and cultural rules affect the feelings and thoughts of individuals and form the basis of their feelings, and thoughts are expressed as values. In this context, sports contribute to forming specific values in people. 12 physical education and sports teachers working in high schools in the Malkara district of Tekirdağ province participated in this research, which was carried out to determine the values that physical education and sports lessons brought to students. In this context, the researcher carried out semi-structured opinions with teachers. The researcher asked the teachers involved in the research five questions. In conclusion; It has been determined that 50% of the teachers try to bring the value of their students to discover their own abilities in physical education and sports lessons, while 58% of the teachers include team and individual work in order to gain the values to the students, and they also work on the development of their personal and human values.

Keywords: *Physical Education, Sports, Teacher, Value*

Giriş

Birey, yeryüzünde varlığını sürdürdüğü günden bu yana bir yandan eğitim verirken diğer yandan eğitim almıştır. İnsan, çevresini gözlemleyerek ve çevresindeki insanların yaptıklarını taklit ederek, deneyimleyerek bazı hayat tecrübeleri edinmiştir. Edindiği bu yaşam becerilerinden en işe yarayanı seçip en yakınlarından başlayarak toplumun diğer bireyelerine öğretmiştir. Bu durum, insanlık tarihi süresince böyle devam etmiştir. Bir diğer ifadeyle insanlar, öncelikle kendi yakın çevresi içinde yer alan insanları ve diğer varlıkları inceleyerek bazı yaşam becerilerini kazanmışlar ve sonrasında bu becerilerden en çok işlerine yarayan becerileri, kendi yakın çevrelerini öncelikle baz almak şartıyla toplumun diğer üyelerine aktarmaya çalışmışlardır (Keskin, 2015). Eğitim en genel anlamda, insanları belirli amaçlara göre yetiştirme süreci şeklinde tanımlanabilir (Kaya, 2022).

Beden eğitimi, eğitimin vazgeçilmez, önemli bir unsuru olarak ifade edilmektedir. Bireyin oyun oynama hakkı, genel bedensel hareketleri serbest biçimde okul yaşantısı içinde yapabilmesinin güvence altına alınmasını sağlaması yanında öğrencinin faaliyetlerden zevk almasını da sağlar (Kaya, 2022). Sağlıklı yaşamın okul yaşamı içinde verilmesinin de beden eğitimi ile mümkün olduğu söylenebilir (Özmen, 1999; Öncü, 2007). Bu manada sporu, bireyi birden fazla alanda yaşama hazırlamayı gaye edinen modern eğitim sisteminin değerli bir aracı olarak tanımlamak mümkündür (Öztürk, 1998). Eğitim ve spor arasında anlamlı bir ilişkiden söz edilebilir.

Beden eğitimi, bireye fiziksel, zihinsel ve davranışsal alanlarda bireyin gelişimine etki eden bir süreçtir. Beden eğitimi bireydeki iş ve etkinlik potansiyelini ve tepkilere direnç göstermeye bağlı olarak bireydeki davranış değişikliğinin önemli bir basamağı olarak ifade edilebilir (Tekin, Yıldız, Lök ve Taşgın, 2009). Ayrıca bireyin fiziksel iş ve faaliyetleri vasıtasıyla beden ve ruh sağlığını geliştirmek için insanın tüm kişilik alanlarıyla ilgili olarak kişiliğinin eğitimi olduğu söylenebilir (Yaldız, 2013).

Türk Dil Kurumuna göre değer, bir varlığın kıymetini belirlemeyi sağlayan ölçü olarak tanımlanmıştır (TDK, 2022). Diğer bir deyişle değerler, toplumsal ve kültürel kuralları barındıran, bireylerin duygularını ve düşüncelerini etkileyerek onların duygu ve düşüncelerini ortaya koymalarında temel dayanak noktası oluşturan kavramlar olarak ifade edilmektedir (Çağlar, 2005). Bireyin yaşama bakış açısını ve gayelerini belirleyen, aldığı kararlarda etkin rol oynayan ve bireysel ilkeleri oluşturan bir tercih olduğundan, değer kavramı; bireyin etrafında

meydana gelen olayları anlamakta ve yorumlamakta kullandığı gözle görünür ölçütlerin hepsi ve davranışlara şekil veren, bir mevzu hakkındaki görüşlere etki eden, hedefleri ortaya koyan, dünyaya bakışı etkileyen, kararlarda etkin rol oynayan, ilkeleri ve prensipleri ortaya koymaya yardımcı olan kavramlar şeklinde açıklanmaktadır (Baloğlu ve Balgalmış, 2005).

Değerler, toplumsal, sosyo-kültürel, kişisel farklılaşmalardan etkilenmekte ve bu tarafla zaman içinde farklılaşabilmektedir (Kaya, 2022). Bu açıdan bakıldığında değerlerin hem içinde bulunulan dönemle hem bireyle hem de sosyal yapıyla ilişkisi ortaya çıkmaktadır (Yapıcı ve Zengin, 2003). Değerlerin meydana gelmesini, oluşmasını sağlayan bireyler olduğunu söylemek mümkündür. Dürüstlük, dostluk, adalet gibi bazı soyut kavramlar değerler ile örtüştürüldüğünde bunları insanların ortaya koyduğu söylenebilir (Poyraz, 2004). Bu bağlamda mevcut araştırmada, beden eğitimi öğretmenlerinin, öğrencilerine kazandırmış oldukları değerler incelenmiştir.

Gereç ve Yöntem

Araştırmanın Modeli

Beden eğitimi ve spor öğretmenleri ile gerçekleştirilen bu araştırmada nitel araştırma modeli kullanılmıştır. Nitel araştırmanın amacı; bireylerin yaşamlarını nasıl anlamlandırdıklarının daha iyi anlaşılmasını sağlamak, anlam oluşturma sürecini sonuca kavuşturmak ve ürünler açısından bireylerin içinde bulunduğu durumları nasıl deneyimlediğini ana hatlarıyla ortaya koyabilmek, neyin yorumlanacağını göstermektir. Neler olup bittiğini araştırmacının bakış açısından değil, katılımcının bakış açısından bilmek önem arz etmektedir (Merriam, 2018). Bunun yanında, araştırmada nitel araştırma desenlerinden olgubilim (fenomenoloji) araştırma deseni kullanılmıştır. Fenomenoloji araştırmaları bireylerin yaşadıkları ve deneyimledikleri olguları nasıl anladıkları, bu olgulara hangi anlamlar yükledikleri ve nasıl tanımladıkları üzerine yoğunlaşmaktadır (Patton, 2002).

Çalışma Grubu

Beden eğitimi ve sporun öğrencilere kazandırmış olduğu değerlerin öğretmenler gözünden belirlenebilmesi amacıyla gerçekleştirilen bu araştırmanın çalışma grubunu Tekirdağ ili Malkara ilçesi liselerinde görev yapan 12 beden eğitimi öğretmeni oluşturmaktadır. İlgili araştırma kapsamında 24 ila 40 yaş aralığında olan öğretmenlere basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile ulaşılmıştır.

Veri Toplama Araçları

Beden eğitimi ve sporun öğrencilere kazandırmış olduğu değerlerin öğretmenler gözünden belirlenebilmesi amacıyla gerçekleştirilen bu araştırmada, veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından 5 soruluk yarı yapılandırılmış görüşme formu oluşturulmuştur.

Yarı yapılandırılmış görüşmelerde, görüşmeler genellikle açık uçlu sorulardan oluşmalı ve sorular esnek bir şekilde hazırlanmalıdır (Merriam, 2018). Yarı yapılandırılmış görüşmelerde hazırlanan sorular katılımcıya düzenli ve tutarlı bir sırayla sorulur, fakat araştırmacılar bunlara bağlı kalmadan özgür bir şekilde bunların dışına çıkabilmektedir. Örneğin araştırmacılar sorulan sorular karşısında kısa yanıtlar almaları halinde katılımcılara beklenen yanıtları almak için ek olarak değişik sorular yönelterek, cevapların içeriğini genişletebilir (Berg ve Lune, 2015).

Nitel verileri elde etmek maksadıyla hazırlanan “Kişisel Bilgi Formunda 5 soru yarı yapılandırılmış “Görüşme Formunda 5 açık uçlu soru yer almıştır. Araştırmacı tarafından oluşturulan soru formu alanında uzman kişiler tarafından değerlendirilmiştir. Alanında uzman kişiler tarafından yapılan incelemeler sonucunda görüşme formu araştırmacı tarafından tekrar düzenlenmiştir. Tekirdağ ili Malkara ilçesinde liselerde görev yapan beden eğitimi ve spor öğretmenleri ile gerçekleştirilen bu araştırmada ilgili veriler 30.01.2023-03.02.2023 tarihleri arasında araştırmacı tarafından toplanmıştır. İlgili araştırmanın gerçekleştirilmesi sürecinde, araştırmacı her gün 3 beden eğitimi öğretmeni ile görüşmüştür. Bu kapsamda, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinden toplanan veriler araştırmacı tarafından kayıt altına alınmış ardından “Microsoft Office Word” aracılığı ile yazıya aktarılmıştır.

Verilerin Analizi

Bu araştırmada gerçekleştirilen görüşmeler sonucunda elde edilen verilerden bir sonuç çıkartmak amacıyla görüşme formları olduğu gibi dijital ortama aktarılmıştır. Sonrasında düzenli yazılı belgeler haline getirilmiştir. Görüşmeye dâhil olan öğretmenlerin Kişisel bilgilerinin gizli kalması bakımından K1, K2, K3... şeklinde isim kodları verilmiştir.

Araştırma kapsamında ilgili verilerin analizinde içerik analizi yönteminden yararlanılmıştır. İçerik analizinde toplanan ve yorumlanan veriler detaylı olarak işlenir. Veriler bu çerçeveye göre tanımlanır. Verilerde saklı olduğu düşünülebilecek gerçekler ortaya çıkar. İçerik analizinin temel süreci, benzer verileri belirli kavram ve konular çerçevesinde toplamak ve bunları okuyucunun anlayabileceği şekilde yorumlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2018).

Bunun yanı sıra içerik analizi için ihtiyaç duyulan materyalleri elde etmek kolay, erişilebilir ve ucuzdur (Berg ve Lune, 2015).

İçerik analizi, verilerin kodlanması, temaların oluşturulması, kodlara ve temalara göre düzenleme yapılması, tanımlanmaların yapılması ve bulguların yorumlanması aşamalarından oluşmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). İlk olarak araştırmacı tarafından yapılan okumalar sonucu sözcükleri anlamlı bölümlere ayırıp ortaya çıkan kod ve temalar listenin genel çerçevesini oluşturmuştur. Daha sonra verileri genel olarak açıklayabilecek temalar oluşturulmuştur. Araştırmacı verileri belirli bir olguya göre tanımlayıp ortaya çıkan temalara göre bilgileri birbiriyle bağlantılı bir şekilde araştırmacının kendi görüş ve yorumunu katmadan sunmuştur. Son olarak da araştırmacı kodların ve temaların bir araya gelmesiyle birlikte kabul edilen temaları yorumlayarak düşüncelerini belirtmiştir.

Bulgular

Tablo 1

Araştırmaya katılan öğretmenlerin “Mesleğiniz gereği beden eğitimi ve sporu düşündüğünüzde, bu branşta öğretmen olmak yaşantınızda ne gibi bir değer gelişimine olanak tanıdı”? sorusuna ilişkin vermiş oldukları yanıtlar.

“Mesleğiniz gereği beden eğitimi ve sporu düşündüğünüzde, bu branşta öğretmen olmak yaşantınızda ne gibi bir değer gelişimine olanak tanıdı”?		Frekans	Yüzde %	Katılımlar
Kişisel Değer	Sorumluluk Bilinci	4	34	K2, K7, K8, K12
	Özgüven Gelişimi ve Artışı	3	25	K6, K9, K10
	Cesaretin Artması	3	25	K4, K5, K11
Ahlaki Değerler	Saygı ve Dürüstlüğün Gelişimi	2	16	K1, K3

Beden eğitimi öğretmenleri ile gerçekleştirilen bu araştırmada öğretmenlerin; “Mesleğiniz gereği beden eğitimi ve sporu düşündüğünüzde, bu branşta öğretmen olmak yaşantınızda ne gibi bir değer gelişimine olanak tanıdı?” sorusuna, öğretmenlerin kişisel değerler kapsamında; sorumluluk bilincinin arttığını, (%34), özgüven gelişimi ve özgüvenin arttığını (%25) ve cesaret duygusunun arttığını (%25) ifade etmişlerdir. Bunun yanında öğretmenler ahlaki değerler kapsamında, beden eğitimi ve spor dersinin, saygı ve dürüstlüğün

gelişimine (%16) olanak tanıdığını ifade etmişlerdir. Araştırma kapsamında yer alan öğretmenler ile araştırmacı arasında geçen diyalog şu şekildedir;

“Beden eğitimi ve spor dersi hayatımda özellikle sorumluluk bilincini geliştirdiğini buna bağlı olarak sorumluluk değerini geliştirdiğini düşünmekteyim” (K7).

“Aslında her ders birden fazla değeri geliştirmektedir. Beden Eğitimi ve Spor dersi benim yaşantımda özellikle özgüven gelişimimi sağladı diyebilirim.” (K10).

“Bu ders benim yaşantımda cesaret duygusunun gelişimine dolayısıyla da cesaret değerinin gelişimine olanak tanıdı” (K5).

“Beden eğitimi ve Spor dersi kendi yaşantımda saygı ve dürüstlüğün gelişimine olanak tanıdığını söyleyebilirim” (K3).

Tablo 2

Araştırmaya katılan öğretmenlerin “Mesleğiniz gereği beden eğitimi ve spor branşının kendinize yön verdiğini düşündüğünüz manevi değer nedir?”

Beden eğitimi ve spor dersinin kendinize yön verdiğini düşündüğünüz manevi değer nedir?” sorusuna ilişkin vermiş oldukları yanıtlar

“Mesleğiniz gereği beden eğitimi ve spor branşının kendinize yön verdiğini düşündüğünüz manevi değer nedir?”		Frekans	Yüzde %	Katılımcılar
Kişisel Değer	Mücadele Ruhü	4	34	K1, K4, K11, K12
	Sevgi ve Hoşgörü	3	25	K3, K8, K10
	Sorumluluk Bilinci	2	16	K2, K7
Ahlaki Değerler	Sporun yaygınlaştırılarak insanların sporu sevmesi	3	25	K6, K5, K9

Tablo 2 incelendiğinde araştırmada katılım sağlayan öğretmenlerin %34’ünün beden eğitimi ve spor dersinin mücadele ruhuna yön verdiğini ifade ederlerken, %25’i sevgi ve hoşgörünün gelişimine yön verdiğini, %16’sı ise sorumluluk bilincinin gelişimine yön verdiğini ifade etmişlerdir. Öğretmenler tarafından ifade edilen bu görüşler kişisel değerler arasında toplanmıştır. Ahlaki değerler açısından ise araştırmaya katılım sağlayan öğretmenlerin %25’i sporun yaygınlaştırılarak, sporun yaygınlaştırılması açısından beden eğitimi ve sporun kendilerine yön verdiğini ifade etmişlerdir. İlgili araştırmanın gerçekleştirilmesi kapsamında Beden eğitimi ve spor öğretmenleri ile araştırmacı arasında geçen diyalog şu şekildedir; “Beden eğitimi ve spor dersinin bana yön vermiş olduğu değer in mücadele ruhunun olduğunu ifade edebilir. Mücadeleden asla vazgeçmemek bana yön vermektedir”. (K4).

“Hoşgörü gibi değerlerin bana yön verdiğini düşünüyorum” (K3).

“Beden eğitimi ve sporun bana vermiş olduğu değerlerin sorumluluk bilinci olduğunu söyleyebilirim” (K2).

“Her bireyin yaşamına yön veren bir değer elbet bulunmaktadır. Mesleğim gereği bu değeri düşündüğümde sporun öğrenciler aracılığı ile yaygınlaştırılarak, sporun herkes tarafından sevilmesini sağlamanın olduğu düşünüyorum” (K6).

Tablo 3

Araştırmaya katılan öğretmenlerin “Öğrencilerinize beden eğitimi ve spor dersinde ne gibi değerler kazandırmaya çalışmaktasınız?”

“Öğrencilerinize beden eğitimi ve spor dersinde ne gibi değerler kazandırmaya çalışmaktasınız?”		Frekans	Yüzde %	Katılımcılar
Kişisel Değer	Kendi Yeteneğini Fark Etme	6	50	K1, K4, K5, K6, K11, K12
	Disiplin	1	8	K2
İnsani Değer	Paylaşma ve Yardımseverlik	5	42	K3, K7, K8, K9, K10

Tablo 3 incelendiğinde öğretmenlerin, %50’si beden eğitimi ve spor dersinde öğrencilerinin kendi yeteneğini keşfetmeye yönelik değeri kazandırmaya çalışırken, %8’si ise kişisel değerler arasında yer alan disiplini kazandırmaya çalışmaktadırlar. Bunun yanında insan, değerler açısından beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin %42’si paylaşma ve yardımseverlik değerini öğrencilerine kazandırmaya çalışmaktadırlar.

Araştırmacı ve öğretmenler arasında geçen diyalog şu şekildedir;

“Özellikle ben beden eğitimi ve spor dersine öğrencilerimin kendi yeteneklerini keşfetme ve bunların farkında olabilmeleri için bu ders içinde elimde geleni yapmaya çalışıyorum” (K1).

“Bilindiği üzere disiplin her şeyin başında gelmektedir. Beden Eğitimi ve spor dersinde öğrencilerimin disiplin değerini kazanabilmelerine yönelik birtakım çalışmalar yapıyorum” (K2).

“Bu ders içerisinde paylaşma ve yardımseverlik değerine yönelik çalışmalara özen gösteriyorum” (K8).

Tablo 4

Araştırmaya katılan öğretmenlerin “*Derslerinizde değer eğitime yönelik ne tür etkinlikler yapıyorsunuz??*” sorusuna ilişkin vermiş oldukları yanıtlar

<i>Derslerinizde değer eğitime yönelik ne tür etkinlikler yapıyorsunuz??</i>	Frekans	Yüzde %	Katılımcılar
<i>Takım ve Bireysel Çalışmalar</i>	7	58	K1, K2, K4, K5, K6, K11, K12
<i>İş Birliğine Yönelik Etkinlikler</i>	5	42	K3, K7, K8, K9, K10

Tablo 4 incelendiğinde araştırmaya katılım sağlayan öğretmenlerin %58’i beden eğitimi ve spor dersinde değerlerin öğrencilere kazandırılabilmesi için takım ve bireysel çalışmalara yer verirken %42’si ise iş birliğine yönelik etkinlikler yaptığını ifade etmişlerdir.

Bu kapsamda araştırmacı ve öğretmenler arasında geçen diyalog şu şekildedir;

“*Bu ders kapsamında öğrencilerime gerek takım gerekse de bireyler spor branşlarına yönelik etkinliklere yer veriyorum. Böylelikle öğrencilerin gerekli olan birtakım değerleri kazandığını düşünüyorum*” (K11).

“*Özellikle ben iş birliğine dayalı olan çalışmalara derslerimde yer vermeye çalışıyorum. Böylelikle öğrenci hem iş birliği yapmayı öğrenir hem de yardımlaşma ve paylaşma duygularını öğrenir.*”

Tablo 5

Araştırmaya katılan öğretmenlerin “*Derslerinizde öğrenciler arasında belirgin bir şekilde karşılaştığınız değer farklılığı nedir?*”

<i>Derslerinizde öğrenciler arasında belirgin bir şekilde karşılaştığınız değer farklılığı nedir?</i>	Frekans	Yüzde %	Katılımcılar
<i>Kişisel Değer</i>			
Duygusallık	5	50	K6, K8, K10, K11, K12
Kırılganlık ve naziklik	3	8	K1, K5, K7,
Dayanıklılık ve Hırs	4	42	K2, K3, K4, K9

Tablo 5 incelendiğinde öğretmenlerin %’50’si öğrenciler arasında en belirgin farklılığın duygusallık olduğunu ifade ederlerken, %42’si ise dayanıklılık ve hırsın öğrenciler arasında en belirgin fark olduğunu, %8’si ise kırılganlık ve nazikliğin öğrenciler arasında en belirgin fark olduğunu ifade etmişlerdir.

Araştırmacı ve öğretmenler arasında geçen diyalog şu şekildedir;

“Özellikle kız ve erkek öğrenciler arasında belirgin farklılıklar tabii ki var. Kız öğrenciler daha duygusal”. (K12).

“Kız öğrenciler yapıları gereği olsa gerek daha kırılğan ve çok daha nazikler ancak erkek öğrenciler öyle değil” (K5).

“Erkek öğrenciler kız öğrencilere oranla çok daha hırslı ve çok daha dayanıklı en belirgin farklılığın bu olduğunu düşünüyorum” (K9).

Tartışma ve Sonuç, Öneriler

Günümüz modern toplumlarında sanayi ve teknoloji alanlarında büyük gelişmeler sağlanmış, toplumlar bilim ve sanatta daha ileriye gitmiş fakat bu ilerlemenin yanında insani ve ahlaki sorunlarda da artış olmuştur (Genç, 2014). Bunun yanında, toplumsal şartlar sebebiyle değerler eğitimi yapmanın giderek zorlaştığı bilinmektedir. Önceleri toplumda kabul görmüş birçok değer, çocuklara özel bir çaba sarf etmeden rahatça aktarılabilirken günümüzde anne-baba ve eğitimcilerin bu konuda daha çok zorlanacağını söylemek mümkündür. Çocuklar artık sadece aileye, okula ve arkadaşlara bağımlı bir hayat yürütmediklerinden tüm dünyadaki değişimlerden anne babalarından daha çabuk haberdar olmakta ve etkilenmektedirler. Toplumun ayakta kalması için saygı, sevgi, dürüstlük, adalet, hoşgörü gibi değerlerin o toplumda yaşıyor ve insanlar tarafından sahipleniliyor olması gerekmektedir. Bu nedenle bu değerlerin çocuklardaki gelişimi için büyüklerin ve eğitimcilerin bilinçli ve aktif bir şekilde hareket etmelerinin gerekliliği ifade edilmiştir (Aydın, 2014).

Değerleri öğrenen ve hayata geçiren bireylerin güzel bir yaşama sahip olma ve iç huzuru yakalama konusunda büyük adımlar attığını söylemek yanlış olmaz. Değerler eğitimi almış ve değerlerine bağlı olan insan, hayatındaki ihtiyaçlarını, gerçek olanlarla sınırlı tutar ve ihtiyaçlarını derecelendirir. Bununla birlikte belli bir düzeyde ihtiyacını karşıladıktan sonra elindeki kaynakları diğer insanlarla paylaşır. Bazı durumlarda başkalarının ihtiyaçlarını kendi ihtiyaçlarına tercih eder. Modern batılı toplumlarda etkin olan bencil insan tipi yerine paylaşmak, yardımlaşmak gibi değerlerin etkin olarak benimsendiği başkalarının faydasını kendi faydasına tercih eden bireylerin var olmasının önemine dikkat çekilmektedir (Ceyhan ve Zelka, 2014).

“12 beden eğitimi öğretmeninin katılımıyla gerçekleştirilen bu araştırmada öğretmenlere, “bu branşta görev yapan bir öğretmen olmak, sizde ne gibi bir değer gelişmesine katkı sağlamıştır” sorusu yöneltilmiştir. Bu kapsamda öğretmenlerin %34’ü beden

eğitimi ve spor ęđretmeni olmanın ęzellikle sorumluluk bilincini arttığını ifade etmişlerdir. Bunun yanında yine ęđretmelerin %34'ü beden eğitimi ve spor dersinin kendi yaşamlarında m¼cadele ruhlarına y¼n verdiğini ifade etmişlerdir. Bilindiği üzere spor yalnızca pozitif değerlerin gelişimine olanak tanımamaktadır. Jones ve Lavalley (2009)'tarafından Genç sporcular ile geręekleřtirilen araştırmada sporun; saygı, disiplin, ęzg¼ven gibi becerilerin gelişimine olanak tanıdığı tespit edilmiştir. Kuter ve Kuter (2012)'e g¼re beden eğitimi ve spor ęzellikle kişilik ve karakter gelişimine katkılar sağlamaktadır. Takım ruhunun oluşması, gruplar arası etkileşimin sağlanması bu branş dersinin ęđrencilere sağlamış olduğu faydalardan bazılardır. Bu bağlamda araştırma kapsamında yer alan ęđretmenlerin %50'si beden eğitimi ve spor dersinde ęđrencilerin kendi yeteneklerini keşfetmelerine y¼nelik etkinliklere yer verdiklerini ifade etmişlerdir.

Spor, ęzellikle sağlıklı nesillerin ve sağlıklı toplumların oluşturulmasında sporun oldukęa ¼nemli rol oynamaktadır (Devecioğlu, oban ve Karakaya, 2011; Berkant ve Hekimoğlu, 2021). Sporun kazandırdığı değerler ile ilgili yapılan araştırmalar, bireyler tarafından yapılan sporun, kişilik-karakter gelişiminin yanında, bireylerin çevreye uyum sağlamalarına katkı sağladığı ifade edilmiştir (Turkay ve eviker, 2016; Başoğlu, 2017). 12 ęđretmen ile ve yarı yapılandırılmış g¼r¼řme y¼ntemiyle geręekleřtirilen bu araştırmada beden eğitimi ve spor ęđretmenlerinin %58'sinin takım ve bireysel spor etkinlikleri ile ęđrencilerin değer gelişimlerine odaklanmaktadır. Bunun yanında araştırmaya katılım sağlayan ęđretmenlerin daha çok kişisel ve insani değerleri ęđrencilerine katmaya çalışmaktadırlar. Spor alanında yapılan araştırmalar incelendiğinde, Polat, Erdil ve Koçak (2020) d¼zenli olarak spor yapmanın, bireylerde ¼zsaygının gelişimi ve ęzg¼venin artmasına neden olduğunu tespit etmişlerdir. Yıldız ve G¼ven (2019) mill¼ sporcuların spor sayesinde ęzg¼ven, sosyalleşme, sorumluluk, disiplin gibi değerleri geliştirdiklerini saptamışlardır.

12 adet beden eğitimi ęđretmeni ile yarı yapılandırılmış g¼r¼řme y¼ntemi ile geręekleřtirilen bu araştırmada sonuç olarak; ęđretmenlerin %50'si beden eğitimi ve spor dersinde ęđrencilerinin kendi yeteneğini keşfetmeye y¼nelik değer kazandırmaya çalışırken, ęđretmenlerin %58'i beden eğitimi ve spor dersinde değerlerin ęđrencilere kazandırılabilmesi için takım ve bireysel çalışmalara yer verdiği, genel anlamda ęđretmenlerin kişisel ve insani değerleri ęđrencilerine kazandırmaya çalıştıkları tespit edilmiştir. Konu ile ilgili alan yazın incelendiğinde sporda değerler ile ilgili yapılan araştırmaların sınırlı sayıda olduğu g¼r¼lm¼řt¼r. Bu bağlamda mevcut araştırmada elde edilen bu bulgudan hareketle ilgili

araştırmanın evren ve örneklem grubunun genişletilerek farklı gruplara uygulanması önerilebilir.

Biçimlendirmeyi bozmadan bu kısmı silip yerine kendi metninizi yazabilirsiniz. Bu kısımda, bulgularınızdan yola çıkarak ulaştığınız sonuçların ifade ediniz. Sayısal değerlere yer vermektense bunların ne anlama geldiğini açıklayınız. Elde ettiğiniz sonuçları, birbirleri ve alan yazındaki diğer çalışmalarla benzerlik, farklılık, ilişki, neden-sonuç, soru-cevap gibi özellikler kapsamında tartışınız. Araştırmanızın sınırlılıklarını belirtiniz. Bu sınırlılıklar çerçevesinde, araştırmanızdan elde ettiğiniz bulguları yorumlayınız. Diğer araştırmalara, araştırmacılara, uygulayıcılara, eğitim paydaşlarına, program geliştirme ile ilgilenenlere vb. önerilerde bulununuz. Bu önerilerin, sadece çalışma kapsamında belirlediğiniz sorunlarla ilgili olmasına özen gösteriniz.

Kaynakça

- Baloğlu, M. ve Balgalmış, E. (2005). İlköğretim ve Ortaöğretim Yöneticilerinin Öz Değerlerinin Betimlenmesi: *Tokat İli Örneği. Değerler Eğitimi Dergisi*, 3(10), 19-31.
- Başoğlu, B. (2017). Kültür ve spor. *Social Sciences Studies Journal*, 3(6), 1037-1043.
- Berg, B. L. ve Lune, H. (2015). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (H. Aydın, Çev.). Konya: Eğitim Yayınevi.
- Berkant, H. G. ve Hekimoğlu, E. (2021). Spor lisesi öğrencilerinin eğitimde karşılaştıkları sorunlara ve çözüm önerilerine yönelik görüşleri. *Ulusal Eğitim Akademisi Dergisi*, 5(1), 79-96.
- Ceyhan, M. S. ve Zelka, M. (2014). Değerlerdeki Erozyonun Tüketim Harcamalarına Etkisi. *Uluslararası İnsani Değerlerin Yeniden İnşası Sempozyumu*. 19-21 Haziran 2014, Erzurum, 83-124.
- Çağlar, A. (2005). Okul Öncesi Dönemde Değerler Eğitimi. (M. Sevinç Ed.). İçinde: *Erken Çocuklukta Gelişim ve Eğitimde Yeni Yaklaşımlar 2*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Devecioğlu, S., Çoban, B. ve Karakaya, Y. E. (2011). Türkiye’de spor eğitimi sektörünün görünümü. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(3), 627-654.
- Genç, M. F. (2014). Öğretmenler Gözüyle İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersinde Değerler Eğitimi. *Uluslararası İnsani Değerlerin Yeniden İnşası Sempozyumu*. 19-21 Haziran 2014, Erzurum, 521-542.
- Jones, M. I. ve Lavalley, D. (2009). Exploring the life skills needs of British adolescent athletes. *Psychology of Sport and Exercise*, 10(1), 159-167.
- Kaya, E. (2022). *Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Değer Algısı ve Beden Eğitimi ve Spor Dersinin Kazandırdığı Değerlere Yönelik Görüşleri*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Keskin, Ö. (2015). *Ortaokul Öğrencilerinin Beden Eğitimi Dersine Yönelik Tutumlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi (Sakarya İli Örneği)*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.
- Kuter, F. Ö. ve Kuter, M. (2012). Beden eğitimi ve spor yoluyla değerler eğitimi. *Eğitim ve İnsani Bilimler Dergisi: Teori ve Uygulama*, (6), 75-94.
- Merriam, S. B. (2018). *Nitel Araştırma: Desen ve Uygulama İçin Bir Rehber*. Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

- Öncü, E. (2007). *Ana-Babaların Çocuklarının Beden Eğitimi Dersine Katılımına Yönelik Tutumları ve Beklentileri*. Yayınlanmamış Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Özmen, Ö. (1999). *Çağdaş Sporda Eğitim Üçgeni*. Ankara: Bağırğan Yayınevi.
- Öztürk, F. (1998). *Toplumsal Boyutlarıyla Spor*. Ankara: Bağırğan Yayınevi.
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative Evaluation and Research Methods*. London: Sage Publications.
- Polat, B., Erdil, C. ve Koçak, İ (2020). Okul takımlarında oynayan lise öğrencilerin özgüven düzeylerinin incelenmesi. *Uluslararası Bozok Spor Bilimleri Dergisi*, 1(2), 54-61.
- Poyraz, H. (2004). *Değerlerin Kuruluşu ve Yapısı. Uluslararası Değerler ve Eğitimi Sempozyumu. 26-28 Kasım 2004*, İstanbul: Değerler Eğitimi Merkezi, 81-88.
- Tekin, M., Yıldız, M., Lök, S. ve Taşgın, Ö. (2009). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulunda Öğrenim Gören Öğretmen Adaylarının Çeşitli Değişkenlere Göre Demokratik Tutumlarının İncelenmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(3), 204-212.
- Turkay, H. ve Çeviker, A. (2016). Sportif rekreasyon kavramına sosyolojik bir bakış. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 18(4), 99-108.
- Türk Dil Kurumu (TDK). (2022). <https://sozluk.gov.tr/> adresinden alınmıştır.
- Yaldız, A. S. (2013). *İlköğretim Okullarında Beden Eğitimi Dersine Yönelik Öğrenci ve AnaBaba Tutumları*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Yapıcı, A. ve Zengin, S. (2003). İlahiyat Fakültesi Öğrencilerinin Değer Tercih Sıralamaları Üzerine Psikolojik Bir Araştırma: *Çukurova Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Örneği*. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 1(4), 173-206.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldız, M. ve Güven, Ö. (2019). *Sporcuların değer yönelimleri*. Ankara: Gazi Kitabevi.